

JAMK Innoflash, kevät 2024: kooste ryhmien loppuraporteista

Live-säätiön toimeksianto:

- Miten yhteiskunnallista yrittäjyyttä tulisi käsitellä korkeakouluissa ja opintojen aikana, jotta se nähtäisiin yhtenä mahdollisena uravaihtoehtona muiden yrittämisen muotojen ohella?
- Mitä pitäisi tapahtua korkeakouluissa ja opintojen aikana, jotta yhteiskunnallisen yritystoiminnan ja sen liiketoimintamallin tunnettuus lisääntyisi?

Toimeksiantoa lähti ratkomaan 10 opiskelijaryhmää, jossa oli 4-6 ensimmäisen vuoden opiskelijaa per ryhmä. Opiskelijat tutustuivat aiheeseen ja lähtivät sen jälkeen haastattelemaan aihepiiriin liittyviä kohderyhmiä. Haastattelujen ja oman taustatyönsä pohjalta he ideoivat erilaisia ratkaisuja toimeksiantoon.

Kohderyhmät, joita opiskelijat haastattelivat:

- Korkeakouluopettajat
- Korkeakouluopiskelijat
- Korkeakouluista valmistuneet
- Jo valmiiksi aiheesta kiinnostuneet henkilöt
- Yrittäjät ja yritysten työntekijät
- Keski-Suomen yritysidea, Edufutura, Yritystehdas (joukossa mm. yritysneuvojia ja työllisyysjohtaja)

Haastatteluja kertyi yhteensä noin 250.

Esiin nousseita havaintoja:

- Aihepiiri ja termistö eivät ole tuttuja opiskelijoille, mutta eivät myöskään alumneille tai välttämättä edes opettajille ja yritysneuvojille (osa haastatelluista yritysneuvojista jopa mieltää yhteiskunnalliset yritykset julkiseksi toiminnaksi, joka toimii tukien ja avustusten varassa!)
- Koska aihepiiri ei ole itselle tuttu, sen merkitystä omassa elämässä ei nähdä
- Kun haastatellut ymmärtävät, mistä on kysymys, he haluavat kuulla lisää, arvostavat yhteiskunnallisten yritysten pyrkimystä vastata yhteiskunnallisiin haasteisiin ja käyttäisivät mielellään yhteiskunnallisten yritysten palveluita

- Monessa esityksessä koettiin oikeudenmukaisena, että yhteiskunnalliset yrittäjät huomioitaisiin jonkinlaisen erityisen taloudellisen porkkanan avulla (ajatuksena, että menestyvä yhteiskunnallinen yritys palauttaa tuen takaisin yhteiskunnalle toteuttamalla yhteiskunnallista päämääräänsä)
- Opiskelijoille arvomaailman ja työelämän yhdistäminen tärkeää, mutta suhtautuminen yrittäjyyteen kuitenkin varsin negatiivista: Yhteiskunnalliseksi yrittäjäksi ryhtyminen epäilytti, mutta yhteiskunnallisessa yrityksessä työskenteleminen kiinnosti

Opiskelijoilta nousseita keinoja yhteiskunnallisten yritysten tunnettuuden kasvattamiseen:

- Yhteiskunnallisen yrittäjyyden tuominen vahvemmin mukaan korkeakoulujen yrittäjyysopintoihin mielenkiintoisten sisältöjen ja konkreettisten yritysmerkkin kautta (tällä hetkellä ei näy opinnoissa mitenkään)
- Korkeakoulujen yhteistyö yhteiskunnallisten yritysten kanssa:
 - Yhteiskunnallisen yrittäjyyden sisällyttäminen yrittäjyysopintoihin
 - Harjoittelut ja projektit → yhteiskunnallisten yritysten innostaminen siihen, että tarjoaisivat harjoittelupaikkoja ja toimeksiantoja opinnäytetöihin
 - Verkostot, yrityspäivät, kokemusasiantuntijaluennot
 - "Yhteiskunnalliset yrittäjyyskummit"
 - Korkeakoulun harjoitteluyritys/-osuuskunta, joka toimisi kuin yhteiskunnallinen yritys: voisi toimia jatkuvana projektina, jossa eri alojen opiskelijoilla mahdollisuus harjoitella yhteiskunnallista yrittäjyyttä (ja kerätä samalla opintopisteitä) ja jonka tuotto ohjattaisiin toiminnan ylläpitämiseen ja opiskelijoiden valitsemaan yhteiskunnalliseen hyvään
 - Mahdollisuus oman harjoitteluyrityksen perustamiseen opiskeluaikana ja siihen riittävä tuki (niin ohjauksellinen kuin taloudellinenkin)
- Taloudelliset kannustimet
 - Jonkinlainen palkitseminen esim. aiheeseen liittyvien opinnäytetöiden osalta
 - Opintojen jälkeen yhteiskunnallisen yrityksen perustavalle opiskelijalle ehdotettiin mm. stipendiä, kolmen vuoden alv-alea ja pitkäaikaista mentorointia
 - Esitettiin myös, että yhteiskunnalliset yritykset voisivat ohjata osan tuotostaan ns. yhteiskunnallisten yritysten start up -rahastoon, josta voitaisiin rahoittaa uusia yhteiskunnallisia yrityksiä

- Lisää näkyvyyttä asialle yhteiskunnassa yleisemminkin; näkyvämmiin esille esim. mediassa ja esim. jonkinlainen yhteiskunnallisen yrittäjyyden "somekasvo"

Lainauksia aineistosta:

"Haastatteluissa toistui, ettei lähtökohtaisesti kukaan tiennyt, mitä yhteiskunnallinen yrittäjyys on."

"Opiskelijoille tuntematon aihe-alue, aihe kuitenkin kiinnostava ja halu kuulla lisää."

"Teemaa voisi nostaa käsittelemällä erilaisten yritysten arvomaailmaa ja niiden sopivuutta itselle esim. Harjoittelu- tai työpaikkaa miettiessä."

"Huomasimme tuloksissamme, että pelkkä yhteiskunnallisen yrittäjyyden tunnettuuden lisääminen ja aiheesta tiedottaminen ei ole riittävän voimakas toimenpide yhteiskunnallisten yritysten lisäämiseksi, vaan tarvitaan myös muita kannustimia."

"Yhteiskunnallinen yrittäjyys pitäisi saada houkuttelevammaksi. Esimerkiksi tavanomaista paremmilla taloudellisilla kannusteilla."

"Osa koki, että yhteiskunnallisessa yrittäjyydessä on liikaa riskejä, jotta se olisi kannattavaa aloittaa, verrattuna normaaliin yrittäjyyteen."

"Aihe on arvokas, mutta olemassa olevasta infomateriaalista puuttui syvyyttä. Kaivataan keveyttä ja käytännön esimerkkejä."